

В битву за врожай вступають комбайни

Говорячи про провідну роль українського агросектору та його сьогоднішні успіхи, ми часто забуваємо, чим вони забезпечені. Адже окрім основного засобу виробництва – землі, у аграріїв має бути і те, чим її обробляти: орати, сіяти, збирати врожай.

В Україні, нещодавно завершено збирання ранніх зернових та зернобобових культур. Всього із площі 9,6 млн. га намолочено 38,0 млн. тонн зернових, що більш ніж на мільйон тонн перевершує тогорічні показники, також збільшилась і врожайність – 39,4 ц/га, проти 36,2 ц/га – у 2015 році.

Щоб досягти таких результатів, серпа та селянської конячини недостатньо – потрібен потужний парк зернозбиральної техніки.

За даними Державної служби статистики, на кінець 2015 року в сільгоспідприємствах було у наявності 26 735 зернозбиральних комбайнів (без кукурудзозбиральних). За даними департаментів агропромислового розвитку облдержадміністрацій, за 5 місяців 2016 року аграріями було придбано ще 205 одиниць на суму 590 млн. грн. Кількість зернозбиральних комбайнів (ЗЗК) на кінець року по регіонах представлено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Кількість зернозбиральних комбайнів на кінець року за регіонами

Область	2013	2014	2015
Україна (в цілому)	29364	27196	26735
Вінницька	1919	1812	1834
Волинська	688	610	592
Дніпропетровська	2104	1925	1938
Донецька	1441	925	1040
Житомирська	933	831	760
Закарпатська	105	104	74
Запорізька	1928	1912	1930

Івано-Франківська	275	255	332
Київська	1549	1458	1431
Кіровоградська	2003	1994	2022
Луганська	1240	841	936
Львівська	654	576	588
Миколаївська	1295	1258	1292
Одеська	2056	2050	1821
Полтавська	1900	1876	1760
Рівненська	513	477	375
Сумська	1016	961	905
Тернопільська	685	687	679
Харківська	1884	1806	1751
Херсонська	1106	1037	1101
Хмельницька	1167	1128	1157
Черкаська	1301	1216	1078
Чернігівська	196	175	141
Чернівецька	1211	1075	1050
м. Київ	195	207	148

Крім техніки безпосередньо сільгоспвиробників, в збиральній активно задіяна техніка так званих «мехзагонів» (які в більшості випадків також є сільськогосподарськими підприємствами – надавачами послуг). Всього їх по Україні на сьогодні налічується 453 в 22 (крім Закарпатської та Луганської) областях. У них знаходиться в експлуатації 1 339 різних зернозбиральних комбайнів (переважно John Deere, Claas, Lexion і інші). В діаграмі (Рис.1) представлено розподіл зернозбиральних комбайнів (ЗЗК) і «мехзагонів» за областями.

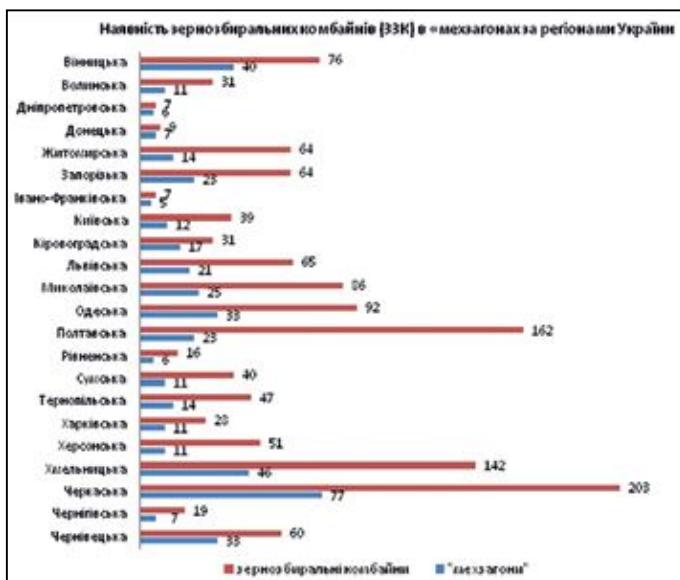

Рис.1

Найбільш активно в збиральній 2016 додаткові ресурси зернозбиральної техніки з інших регіонів (станом на 15 липня, потім ситуація зміниться) задіяні в областях степової зони (Таблиця 2) – майже 1,9 тис. зернозбиральних комбайнів. В цілому до жнив по областях України з інших регіонів було залучено більш ніж 2,7 тис. одиниць зернозбиральної техніки. Треба зауважити, що часто техніка сільгоспвиробників і «мехзагонів», розпочавши жнива у степовій зоні, для більш повного завантаження, «мігрувала» у північні області, де жнива розпочали пізніше.

Таблиця 2

Кількість зернозбиральних комбайнів (ЗЗК) за регіонами

	Наявність ЗЗК в регіоні	Додатково залучено, ЗЗК		Всього з додатково залученими ЗЗК
		од.	частка до наявності (%)	
Дніпропетровська	2845			2845
Донецька	1427	13	0,9%	1440
Запорізька	2728	27	1,0%	2755
Кіровоградська	2843	15	0,5%	2858
Луганська	1199			1199
Миколаївська	3050	450	14,8%	3500
Одеська	3580	1067	29,8%	4647
Херсонська	2010	300	14,9%	2310
СТЕП	19682	1872	9,5%	21554
Вінницька	2771	76	2,7%	2847
Київська	2388			2388
Полтавська	2627	25	1,0%	2652
Сумська	1376	22	1,6%	1398
Тернопільська	2615			2615
Харківська	2510	141	5,6%	2651
Хмельницька	2151	61	2,8%	2212
Черкаська	1977	66	3,3%	2043
Чернівецька	595			595
ЛІСОСТЕП	19010	391	2,1%	19401
Волинська	3012		0,0%	3012
Житомирська	1783	218	12,2%	2001
Закарпатська	395		0,0%	395
Івано-Франківська	799	85	10,6%	884
Львівська	2156		0,0%	2156
Рівненська	2340		0,0%	2340
Чернівецька	1642	149	9,1%	1791
ПОЛІССЯ	12127	452	3,7%	12579
Всього по УКРАЇНІ	50819	2715	5,3%	53534

Проте, перед тим як зібрати врожай, його треба було посяти, виростити та ще й перед цим провести чимало різних робіт.

Величина собівартості продукції істотно залежить від технології виробництва, а зменшення собівартості збільшує прибутковість. Тому для підвищення ефективності виробництва сільськогосподарської продукції необхідно зростання технологічного рівня.

Сільське господарство провідних зарубіжних країн відзначається високим рівнем енергозабезпеченості праці та комплексною механізацією всіх технологічних процесів. Так, на 100 га земельних угідь потужність тракторних двигунів становить: США – 200 кінських сил; Німеччина – 540; Сполучене Королівство – 178; Франція – 277; Данія – 293; Україна – близько 100 кінських сил (що звичайно більше, ніж на початку минулого сторіччя).

Кількість комбайнів на 1000 га посівів зернових культур становить: США – 15; Німеччина – 28; Сполучене Королівство – 14; Франція – 16; Данія – 21; Україна – 6.

Сучасний стан технічного забезпечення аграріїв наблизився до критичної межі. Близько 80% технічних засобів, що залишилися в господарствах, відпрацювали свій нормативний ресурс. Через зношеність та технічну несправність до 25% їх зовсім не використовують. Зменшення кількості техніки та зниження рівня її технічної готовності призвело до підвищення навантаження у 1,5-2 рази, що значно затягує строки виконання робіт, порушує вимоги агротехніки та збільшує втрати врожаю.

Іноземна техніка має ряд переваг над вітчизняною, а саме: скорочення втрат при збиранні врожаю; зменшення кількості обслуговуючого персоналу; економія пального; збереження якості продукції; підвищена маневреність, та, на жаль, вона має один суттєвий недолік – ціну, яка часто буває «не підійомною» для багатьох фермерів та дрібних виробників. За рахунок повного забезпечення технічними засобами великі господарства мають змогу отримувати кращі показники господарської діяльності, підвищувати рівень конкурентоспроможності власної продукції (та витіснити фермерів з ринку). Хоча великі сільськогосподарські господарства складають значну частку, проте, технічне забезпечення більшості товаровиробників, на жаль, є недостатнім. Слово за вітчизняними виробниками. Треба, щоб прийнята ціна поєдналась з імпортною якістю.

Костянтин РЕПІН

